

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

Pœna con-
temnentis
eius sacras
reliquias.

secuta est vindicta cœlestis. Nam tremor illum ingens apprehendit totius corporis, & caput eius mirè intumuit. Tum ille ad se rediens, seseque temeritatis arguens, veniam humiliter petijt à sacerdote, manumque sancti Thomæ reuenter exosculans, & tremore & tumore se sensit liberatum. Percepit autem odorem mirificum ex sacrae manûs actu, qui etiam illius vesti diu postea inhæsit, ad eò ut valde admirati illi, inter quos versabatur, sciscitarentur ex eo, vnde esset odor tam eximius. Quibus ille crebrò exponebat totius gestæ rei seriem. Multa alia sancti Doctoris meritis sunt diuinitus edita miracula, quorum etiam quædam recitat summus Pontifex Iohannes 22. in Bulla, qua sancti viri in Diuos relationem explicat: quæ euidentissimè declarant, quantum possit apud præpotentem Deum. Nos breuitati studentes, ea omisimus, quoniam multa sunt, & habentur apud alios diuersos. Est autem vir beatissimus sanctorum catalogo adscriptus ab eo, quem iam diximus, Romano Pontifice Iohanne 22. Anno Christi 1323. die 18. Iulij.

DE SS. MARTYRIBVS ALEXANDRO ET EVBULO, EX LIB. VIII. HISTOR. ECCLESIAST. EVSEBII, cap. 21. interprete Ioanne Christophorsono.

Martij 7.

Adrianus &
Eubulus in-
trepidè se
declarant.

Orrò dum sequitria aduersùm istos vsurpata, in omnium ore & sermone versabatur, Adrianus & Eubulus ex regiõ, qua Manganæ dicitur, ad reliquos cõfessores Cæsaream versus accedentes, ad portas vrbis causam sui itineris eò suscepti rogantur. Deindè rei veritatem ingenuè cõfessi, deducuntur ad Firmilianum. Iste, nulla dilatione aut mora interposita, post multa tormenta, quæ in eorum latera impeggerat, bestijs dilaniandos condemnat. Biduo autem interiecto, Adrianus quinto die mensis Dystri, hoc est, ad tertium Nonas Martij, die festo quo natalitia Fortunæ Cæsarensium (sic enim putabatur) celebrari solent, leoni primùm ad discerpendum proiectus fuit: deindè gladio iugularus, obiit mortem. Eubulus autem perendino die ad meridiem ipsis Nonis Martij, qui est septimus dies Dystri, cum iudex illum admodum rogaret, ut hostias immolaret idolis, quò libertate eorum legibus decreta potiretur, gloriosam mortem pro pietate susceptam, huic vitæ breui & caducæ præposuit: & post bestiarum laniatus, gladio ut socius ante illum, trucidatus fuit, omni- aq̃ue martyrum certamina Cæsareæ confecta, suo sanguine postremus obsignauit.

Octauo die Martij habent Martyrologia Philemonis & Apollonij martyrium: sed de illis copiosè agitur in Passione Thyrsi, Lucij &c. die 14. Decembris, quò Lectorem remittimus.

HOMILIA BASILII MAGNI IN QUADRAGINTA MARTYRES, QUI APVD CAESAREAM Cappadociæ passi sunt. Extat in primo Tomo Operum eius.

s. Martij.

VIS modus aut quæ satietas martyrum memoriam prosequendi erit, illi præsertim, qui eorū amore ac charitate magnoperè tenentur? Nam honor in bonos à conseruis collatus, beneuolentiæ significationem apud communem Dominum habet. Palàm est enim, quemadmodum is, qui generosos homines ac fortes cum honore exceperit, in simili, si fortè contingat, occasione imitari non dedignabitur. Venerare igitur legitimè martyres, ut egregiæ tuæ voluntatis te testè adducas, ac demùm sine persequutione, sine igne, sine verberibus ac plagis, eodem cum illis præmio dignus habearis. Nobis hodierna die non vnum propositum est celebrare, neque duos, neque decem: sed viros quadraginta, qui vnam in diuersis corporibus animam retinentes, in vna conspiratione & concordia fidei, eandem erga res arduas

arduas constantiam, & pro veritate stabile propositum ostenderunt. Omnes inter se similes, pares sententia, pares certamine. Quamobrem & parem coronæ gloriæ sunt promeriti.

Quæ digna laus, quæ sermonis copia his poterit adhiberi? Non enim linguæ quadraginta ad prosequendam talium virorum virtutem sat fuerint. Nec solum multitudo tanta, phalanx militaris, cuneus insuperabilis, æquæ & in bellis inexpugnabilis, ac in laudibus inenarrabilis: sed horum vnus tantum, si legitime fuerit oratione commendandus, nostram facile vim ingenij sermonisque facundiam superabit. Igitur in mediū eos per commemorationem adducentes, ad communem omnium hinc adstantium vtilitatem constituere, palamque omnibus, quemadmodum in pictura, fortia illorum facta reddere conabimur. Nam magnifica in bellis gesta, & oratores sæpenumerò, & pictores pulcherrime demonstrant: Hi oratione, illi tabulis describentes atque ornantes, amboque plures ad fortitudinem imitandam inducentes. Quæ enim sermo historiarum per inductionem præbet, eadem & pictura tacet per imitationem ostendit. Sic & nos martyrum virtutem commemorantes, vos adstantes excitabimus, ac vobis sub adspicuum ipsorum facta reducentes, eos, qui sunt animo aliquantulum generoso, ac ipsis voluntate propinquiore, facile ad imitandum accendemus. Hæc est enim martyrum vera laus, alios ad eorum virtutem amulandam inuitare. Non enim encomiorum legibus, aut eorum, quæ in genere demonstratio reperuntur, sermones de sanctis villo modo seruiunt. Quonia qui laudant ceteros, ex mundi huius rebus materiam vsurpare solent: quibus autem mundus crucifixus est, quomodo ex eo quicquam quod ad laudem faciat, mutari poterit? Non erat his sanctis vna patria: alius aliunde venerat. Quid igitur? sine patria dicemus eos, aut orbis ciues? Sicut enim in symbolorum collationibus, quæ oblata sunt, communia existunt omnium conferentium: sic & in his beatis, cuiuslibet patria communis omnium erat: & omnes è diuersis terrarum locis, tanquam ex vno, duxerant omnia communia. Sed quid opus terrestres memorare patrias, cum liceat, quæ iam illis vera patria sit, nosse? Patria igitur horum martyrum, Dei ciuitas est, cuius author atque conditor ipse Deus. Hæc est superna Hierusalem, quæ libera est, quæ est mater Pauli, & omnium ei similium. Genus autem humanum, aliud alij: genus verò spirituale, vnum omnibus omnino. Cõmunis nanque eis pater Deus, & fratres omnes, non ab vno & vna descendentes, sed ex adoptione spiritus in vnam concordiam inter se per charitatem conuenientes: Chorus paratus: conuentus maximus eorum, qui ab initio Deum laudant: non singulatum congregati, sed cumulatum dispositi.

Quis autem dispositionis modus? Hi magnitudine corporis, & ætatis flore, ac virtute, ceteris omnibus præcellentes, ad militares ordines regendos promoti sunt. In tantam quoque Imperatoris dignationem venerunt, vt ob bellorum experientiam & animi fortitudinem primas apud eum obtinerent. Vbi verò iniquum præconium edictumque, omnibus denunciauit, nè quis Christum profiteretur, propositaque omnia poenarum genera confitentibus: multa quoque à iudicibus iniustus ira & feritas prodit, multæ tendebantur vbique insidiæ, doli, delationes: ignis insuper paratus, ensis in promptu, crux affixa, botrus, rota, flagella. In tanta igitur fidelium turbatione, nonnulli fugiebant, alij succumbebant, alij fluctuabant, quidam ante certamen solis minis abstergebantur: alij vbi coram videbantur intetatos cruciatus, consternabantur: alij certamen ineuntes, deinde vsque ad finem laborum durare nequeuntes, pugnam ac periculum derectabant, & velut in pelago naufragates, quæ virtute patientiæ parta multorum annorum secum in nauis uehebant, per impatientiam amiserunt. Tunc igitur hi quadraginta iniusti & generosi Christi milites, cum præfectus Imperatoris literas ostendisset, & obedientiam requireret, libera voce, audacter ac fortiter, nihil ex ijs, quæ viderant, exemplis expauescendo, sed minas omnes contemnendo, in medium procedentes, sese Christianos esse fassi sunt. O beatas linguas, quæ sacram illam vocem emisserunt, quam aer quidem excipiens, sacer est factus, angeli audientes plauserunt: diabolus verò cum demonibus magnam accepit plagam, Dominus postremò in cælo descripsit.

Igitur horum quilibet in medium procedens: En, ait, Christianus sum. Et velut in stadijs, qui ad certamen prodeunt, dicunt sua nomina, & in locum pugnae describuntur: sic & hi tunc nobilitatis generisque ac dignitatis propriæ obliti, tantum seruatoris sui professi sunt nomen: quod omnes ordine fecerunt. Ex quo facta est omnium vna appellatio. Non enim talè ac talem, sed Christianos omnes se clamantes. Hoc itaque cernens præfectus, anxius ac dubius erat, an blâdis verbis vel potius minis eos ad obtemperandum

Orationes
& picturæ
quid conferant.

Martyrum
vera laus.

Martyrum
patria.
Galat. 4.

Martyrum
40. præstantia
& dignitas.

Constantia
martyrum.

Blanditur
primū vt
alliciat.

Terret, vt
euertat.

Martyrum
egregia vox

dum deduceret. Primū quidem ipfos, si quo modo à pietate obstinata posset auertere, dulci aggre ditur sermone: Nolite, inquit, iuuenes etatem perdere vestram, neque intempes tuam mortem cum dulci hac & amœna vita commutare. Absurdū nanque eos, qui in bellis sunt assueti fortia gerere facta, morte prauorum hominum perire. Post hæc pecuniam pollicebatur, honores ex Imperatore, dignitatesque ac ordines militia primos offerebat. Cū his rebus nihil proficeret, aliud genus aliumq; modū tentauit: plagas, mortes, pœnas intolerabiles ostendit. Et hic quidē talia: Martyres verò qualia? Quid, inquit, muneribus tuis nos demulcere studes Dei hostis, vt discedamus à Deo viuente, ac dæmonibus perniciosis seruiamus? Putasne tantum te daturū, quantum eripere contendis? Tua respuo dona, quæ nocumentum mihi conciliant: nō accipio honorem, vnde mihi nascetur ignominia. Pecuniam da, quæ permaneat ac continuò duret: gloriam, quæ semper floreat. Me Imperatori vis facere familiarem, sed me à vero rege alienare quaris? Quid enim hæc minima, quæ tu vocas magna, ex mūdo polliceris, cum mūdu vsu uersus à nobis despiciatur? Non sunt omnia, quæ videri possunt, spei paria, quam continuò retinemus. Vides hoc cælum, vt ad spectū pulchrum, vt magnum, & terram, quanta est, quot' ve in ipsa mirabilia? Nihil horum iustorū felicitati ac beatitudini æquiparari poterit. Illa nanque velociter transeunt, hæc continuò durant. Vnam tantū iustitiæ palmam expecto, circa vnam gloriam, quæ in regno est cælorū, solicator. Honoris superni cupidus sum, pœnas varias gehennæ metuo. Illius ignis mihi formidolosus. Nam ignem eum, quem vos nobis intentatis, cōseruus est. Nouit & ipse vereri eos, qui idola contemnunt. Sagittas infantium, vestras plagas existimamus. Corpus enim cædis, quod eo clariorem assequetur coronā, quo magis tibi resistet. Si verò defecerit, eo citius à iudicibus violētis solutum abscedet: qui quoniam corporum dominium accepistis, etiam animabus dominari contenditis: & nisi Deo nostro præferami, non secūs indignamini, quàm si ad extremum vsque à nobis vituperemini: & hac ratione horrenda hæc supplicia intentatis, vt pietatem nostram culpabilem reddatis. At nacti estis non meticulosos, neque huius vitæ cupidos, nec qui facili cōsternentur. Pro charitate, proque fide in Deum, & in rota poni, & cruci affigi, & flāmis vri, ac omnibus demū modis torqueri parati sumus.

Crudele
supplicium
ab immani
iudice con
stitutum.

Vbi verò hæc audiit barbarus ille ac superbia tumidus, audaciam ac loquēdi libertatem minimè ferens, furore percitus, modum considerare cœpit, quo mortē eis acerbissimam prolixamque pararet: inuenit tandem. Audite itaque, rem quàm duram sit commentus. Anima duerso ille regionis naturam salebrosam & collibus præruptam esse, ac brumæ tempus instare: obseruauit, in qua maximè parte frigus vehemens, ac boreæ flatus horridior esset. Iussit omnes nudos sub dio in media ciuitate cōgelandos mori. Nōstis autem fratres dilectissimi omnes, qui hyemis horrores estis experti, quod sit genus hoc pœnæ. Non enim nōsse licet, nisi ijs, qui exemplis similibus periculum fecerunt. Corpus in primis frigore prostratum, primū in pallorem concreto sanguine vertitur: deindē turbatur & fremit, dentes frendunt, venæ contrahuntur, adeoque & totum corpus constringitur. Dolor insuper quidam acutus, & labor inenarrabilis per medullas penetrans, intolerabilem facit sic frigore concretis dolorem. Deindē in acutum tendit, vt ab igne cū summa cremantur. Ab extremis nanque corporis partibus consequens vapor, & ad interiora ac penitiora confugiēs, quædam vnde abfistit, mortua relinquit: nonnulla verò ad quæ tendit, doloribus afficit morte paulatim procedente. Igitur sancti Dei sub dio pernoctare in stagno quodā iussi sunt, quod pro mœnibus ciuitatis erat: ac per brumam ita glacie concretum apparebat, vt equis peruium & accolarum pedibus tritum esset: aquæ verò solitum nō retinerent cursum, earumq; natura mollior in lapidis dūritiem concreveret. Boreæ nanque mordētis spiritus, animantia omnia iuxta versantia interimebat.

Martyrum
admiranda
fortitudo.

Hic itaque, audito damnationis iussu, martyres considerate quanta fuere constantia: qui loco cum summa læticia conspecto, vltimum nuditatis amictum alacriter reijcipientes, per frigus ad mortem properarunt: non tanquam ad supplicium, sed ad gloriosissima spolia rapienda, se inuicem hortando descendentes. Non enim, inquit, amictum exuimus, sed veterem hominem, concupiscentiæ deceptione corruptum, deponimus. Gratias agimus tibi Domine, quod cum isto amictu simul & peccatū exuere licet: quoniam ob serpente, cum induimus: ob Christū verò, exuimus. Relinquamus hunc amictum propter paradysum quem perdidimus. Quas Domino, qui pro nobis est spoliatus, dignas gratias reddemus? Quid magnum seruo, si ea, quæ passus est Dominus,

Dominus subbeat? Nos causam sumus, ut illi vestis detraheretur: longè magis quàm militum audacia, qui eam diripuere ac sortiti sunt. Durum profectò frigus, sed dulcis paradisus. Affligens glacies, sed delectabilis requies. Breui tempore durantes, sinus Abraham nos perpetuò fouebit. Vnam noctem cum æuo sempiternò commutabimus. Incēdatur frigore pes, ut cum angelis continuò saltet. Torpescat frigore manus, ut facultatem habeat in Deum attollendi. Quot enim nostri commilitones ceciderunt, fidem mortali regi seruantes? Nos pro fide in verum Deū seruanda hanc vitam non proiciemus? Quot item malefici homines mortem tulerunt in scelere depræhēsi? Nos verò pro iustitia mortem non subeamus? Nè obsecro cōmilites emolliamur, neu terga diabolo demus. Quandò semel mori oportet, moriamur ut viuamus. Fiat sacrificiū nostrum coram te Domine: & velut hostia viuētes tibi placentes, nosmet hoc sæuo gelu immolantes abs te recipiamur. Pulchrum quidem sacrificiū, pulchra oblatio, pulchrū holocaustum: non quidem per ignem, sed per frigus absumptum. Hæc igitur & his similia credibile est inter se dixisse, ac communem laborem in Domino solatos esse. Veluti quandam in bello custodiam instruentes, eam noctem sæuos cruciatus sustinendo atque algendo præterierunt, tantum spe certa gaudentes, & hostem continuò deridentes. Vnum erat omnium votum: *Quadráginta in stadium intrauimus, rotidem Domine coronas tribue. Non desit numero nec vnus quidem. Preciosum est tempus, quod quadráginta dierum ieiunio ornasti, per quod diuina lex in orbem transiuit. Quadráginta item dierum ieiunio Elias Dominum exquirens, videre meruit. Et oratio quidem eorum talis.*

Vnus ex eorum numero, indè per animi inconstantiam subterfugiens, mœrorem focij maximum reliquit: nec propter eam Dominus eorū vota inania permisit esse. Nam propè aderat quidam, cui eorum custodia credita est, in gymnasio quodam è vicino à frigore seruatus, & exitum rei expectans, paratusq; martyres, si qui fugerent, ut eis clare pollicitus fuerat, in lauacro quodam aquæ calidæ, quod iuxta situm erat, excipere ac seruare. Res à Præfecto astute excogitata, talem videlicet inuenire cerraminis locū, in quo paratum damnati haberent refugium, ut omnem cœpti propositi constantiam amitterent. Sed hoc martyrū patientiam clariorem reddidit. Nō enim qui cogitur, est constans, sed qui liber & in oblectationis copia dura pati potest, is demum constans ac patiens est. Custos itaque dum hos obseruaret, quosdam è cælo descendentes angelos, ac coronas singulis martyribus, vno excepto, distribuentes aspexit. Is autē, quem indonatum illi reliquerunt, ac honoribus cælestibus indignum iudicauerunt, ea repperus est animi mollitie atque inconstantia, ut statim laboris tolerantiam desperans, ad hostes transfugeret, miserabile prorsus spectaculum, miles trās fuga, vir fortissimus captus, Christi ouis à lupo direpta: & quod miserabilius, à vita perpetua cælestique excidens, neq; hac postremò diū gaudens. Nam ubi calidam attigit aquam, corpore, quod glacie torpebat, dissoluto, statim interiit. Custos verò, qui prodigium hoc viderat, ubi illum fugientem conspexit, relictis omnibus, sese in eius demisit locum, ac vnam cum sanctis illis vocem emisit: Christianus & ego sum. Itaq; cum eius subita mutatione stuporem illis incuteret, & numerum impleuit, & mœstos ob focij amissum sanctos consolatus est: eos imitando, qui in acie prima, ubi fortè aliquis ceciderit, statim ordini alium restituunt ac surrogant, nè proximi in commodum patiantur. Talem igitur ipse se gessit. Vidit miracula cælestia, agnouit veritatem, ad Dominum confugit, cum martyribus annumeratus est. Exemplum est apostolorum imitatus. Abijt Iudas, Matthias surrogatus. Imitatus & Paulum, qui heri persecutor, hodiè factus est euāgelizator. Superne & ipse vocatus, non ab hominibus neque per homines, credidit in nomine Domini Iesu Christi. Baptisimum suscepit, non ab vllò, sed à propria fide: non in aqua, sed in proprio sanguine. Cum verò primū illuxit, adhuc spirantes, igni traditi sunt, ac cineres in fluuium proiecti, ut per omnem creaturam eorum transfret cerramen. In terra primū exerciti, deindè in aère sub dio durauere: postremò igne crematos aqua excepit. Horum est ergo vera vox illa: Transiuimus per ignem & aquā, & eduxisti nos in refrigerium.

Hi sunt, qui nostram obtinentes regionem, quasi quædam turres cōtra aduersariorum incursum refugium exhibent. Nec vno in loco sese clauserunt, sed in multis locis hospitio recepti, multorum patrias ornauerunt: nec tamen separati, sed inter se commixti: si in singulos ipsos diuiseris, proprium numerum nō excedunt: si verò in vnum congregaueris, quadráginta nihilominus erunt, ac ita ut ignis natura permanent. Nam

In sanctis
paratū no-
bis est auxi-
lium.
Marth. 18.

Sancti in-
uocandi.

Matris egre-
gium faci-
nus.

Nota quæ
hic dicuntur
de Sanctis.

ille & ad progredientem transit, & totus est apud habentem: sic hi quadraginta sunt vnum, & omnes apud singulos. Beneficium igitur hoc, fratres dilectissimi, gratiā hanc minimè deficiētem, ex Deo obrinemus. Paratum est hīc Christianis auxilium, Ecclesia videlicet martyrum, exercitus triumphantium, chorus laudantium Deum. Sæpè operam dedistis, sæpè laborastis, vt vnum pro vobis orantem inueniretis: quadraginta sunt hi, vnam orationis emittentes vocem. Vbi enim sunt duo vel tres in nomine Domini congregati, ibi Deus est. Vbi verò quadraginta fuerint, quis dubitet Deum esse presentem? Qui aliqua premitur angustia, ad hos confugiat: qui rursus lætatur, hos oret. Hic vt à malis liberetur, ille vt duret in rebus lætis. Hic mulier orans pro filijs auditur: peregrinanti viro reditum incolumē, ægrotanti verò salutē implorat. Cum his ergò martyribus nostras effundamus preces. Adolefcentes, suos coeuos imitentur: patres, talium esse filiorum parentes exoptent: matres, exemplum matris optime spectent. Nam vnus illorum mater alios iam penè frigore consumptos adspiciens, suum verò filium ob vires aliquantulum validiores, & aduersus dura constantiam, adhuc viuum & permittentibus licetoribus, vitæ consulere valentem: ipsum proprijs accepit manibus, ac curru, in quo reliqui iacentes ad pyram ferebātur, apposuit martyris vera mater. Non enim lachrymam indecoram effundere, aut aliquid humile loqui, vel indignum agere visa est. Sed ô nate, inquit, perface cum tuis contubernalibus iter beatum, nè à chorea deseraris, nè inferior alijs Domino appareas. O matrem felicem, ô bonæ radicis bonum germen. Ostendit generosa parens, quemadmodum pietatis institutis eum magis quàm lacte educauerat. Et hic quidem sic nutritus, sic elatus est à pia genitrice. Diabolus verò his visis, præ verecundia discessit. Frustrà nanque omnem propè creaturam mouerat, & tamen omnia à virtute martyrum superata vidit. Nox horrida & ventosa, tempus anni frigidissimum, corporea nuditas, patria borealis.

O sanctum chorum, ô sacrum ordinem, ô cuneum inexpugnabilem, ô communes generis humani custodes, optimi curarum socij, precum ac votorum inuicem suffragatores, legati apud Deum potentissimi, astra mundi, flores ecclesiarum: vos non terra contextit, sed cælum excepit. Apertæ sunt vobis paradisi portæ, dignum profecò exercitibus angelorū, patriarchis, prophetis, & iustis omnibus spectaculum. Viri etate florentes ac pares, vitam alacriter despiciētes, supra parentes ac filios Deum amantes, in ipso vitæ flore existentes, temporariam hanc vitam contempserunt, vt in membris suis Deum reciperent, mūdo simul & angelis & hominibus spectaculum facti, mœstos crexerunt, dubios in fide confirmauerunt, pijs desiderium auxere: vnum omninò pro pietate trophæum erigentes, vna iustitiæ corona ornati fuere: In Christo Iesu Domino nostro: Cui gloria & imperium nunc & in æterna secula, Amen.

MARTYRIVM EORVNDĒM SANCTORVM QVADRAGINTA MILITVM, EX SIMEONE

Metaphraſte.

9. Martij.

Nomina
49. militū.

Tempore Licinij Imperatoris magna fuit in Christianos homines persecutio, & omnes, qui piè de Christo sentiebant, dijs immolare cogebantur. Ad hoc autē diaboli ministerium propensissimus erat Agricolaus, præfectus perniciosus atq; sæuissimus. Christianis igitur, qui in exercitu militabāt, imperabatur, vt dijs sacrificarent. Erant porò ex Cappadocia regione, qui vno in contubernio piè Deū colebant, milites quadraginta, viri in bello fortissimi, atq; inuicti, quorū nomina hæc sunt: Domitianus, Eunoicus, Sifinnius, Heraclius, Alexander, Iohannes, Claudius, Athanasius, Valens, Helianus, Meliton, Ecditius, Acacius, Viuianus, Heluius, Theodulus, Cyrillus, Flauius, Seuerianus, Cyrius, Valerius, Chudion, Sacerdon, Priscus, Euthycus, Smaragdus, Philoctimon, Aérius, Michallius, Lysimachus, Dominus, Theophilus, Euthycius, Xantius, Angias, Leontius, Isychius, Caius, Gorgonius, Cādidus. His cōpræhensis, Præfectus imperat, vt dæmonibus immolent: eosque alloquitur ad hunc modum: Mutuam inter vos concordiam in bellis declarastis: qua quidem concordia victoriam exercitui peperistis. Eundem nunc etiam consensum, pari voluntate Imperatoris legibus obtemperantes, ostendite, dijsque priusquam suppliciorum vi cogamini, sacrificare.

Ad

Ad hæc sancti milites tyranno respondentēs: Si pro mortali Imperatore pugnant, inquit, vicimus, vt ipse testaris infelix, quanto magis pro immortali certamē subeuntēs, malitiam dolosque tuos superabimus? Tunc Agricolaus Præfectus: E duobus, inquit, vtrum magis libet, eligite, vt vel dijs immolantes, ad maiores dignitatis gradus ascendatis: vel id recusantes, ignominia notati, honore militari spoliemini. Considerate igitur & eligite, quod vobis vtilius videtur. Sancti verò milites: Vtilitas, inquit, nostra Deo erit cura. Præfectus autem: Omisissis, inquit, nugis, crastina die ad immolandum dijs accedite. Et eos in carcerem conijci iussit. Quo illi ingressi, flexis genibus Dominum his verbis precabantur: Eripe nos, Domine, à tentationibus, & à scâdalis operantium iniquitatem. Cùm autem vespera aduenisset, cœperunt psalmum hunc canere, atq; dixerunt: Qui habitat in adiutorio altissimi, in protectione Dei commorabitur: & quæ sequuntur. Cùmque psalmum hunc percurrissent, dimidium noctis insomnes transerunt. Præcinebat autē illis sanctus Cyrion. Sancti verò Candidus & Domnus respondebant. Sed Dominus ipsis se perspicuum præbens: Initia, inquit, vobis præclare se habent: sed qui perseverauerit vsque in finem, hic saluus erit. Hanc vocem omnes audiuerunt, & perterrefacti, ad auroram vsque insomnes permanserunt.

Præfectus autem, amicis omnibus cōuocatis, sanctos adduci iubet, atque ita loquitur: Quæ in præsentia dicam, non loquar ad gratiã, sed vt sese veritas habet. Quotquot Imperator milites habet, nec sapientia sunt vobiscum, nec fortitudine, nec pulchritudine comparandi, neque ita diliguntur à me, quemadmodum vos. Itaque nolite benevolentiam in odium conuètere. In vestra enim est manu, vt vel odium à me, vel gratiam ineatis. Cui sanctus Candidus respondit: Cum moribus, inquit, congruit nomen tibi Agricolaë: Es enim agrestis adulator. At ille: Nōne, inquit, dixi, in vestra esse potestare, vt vel odium, vel gratiam ineatis? At sanctus Candidus: Quoniam, inquit, hoc in nobis est, idè te odio prosequimur: Dei autem nostri gratiam atque benevolentiam quærimus. Tu verò, agrestis & immanis homo, atque inimice Deo nostro, noli nos diligere, cùm sis impius atque inuidus, & ignorantia tenebris cooperus, ferisque moribus agresti nomini respōdeas tuo. His verbis Præfectus indignatus, & dentibus frendens vt leo, iussit eos in vincula atque custodiam trudi. Sed sanctus Cyrion: Non habes, inquit, potestatem puniendi nos, sed tantum interrogandi. Qua territus oratione Præfectus, iussit illos solutos in carcerem duci, Aglaioque custodi, vt eos diligenter seruet, imperauit. Ducis enim aduentum expectabat. At illi per totam diem & noctem à sancto Cyrione erudiebantur, qui sic eos alloquebatur: Dei consilio factum est, amici, vt in hac caduca militia cōiungeremur. Quamobrem operam demus, nè sciungamur. Sed quemadmodum vno animo, eademque sententia viximus, sic etiam martyrium perferamus. Et quemadmodum hic grati fuimus mortali Imperatori, ita immortalis Imperatori Deo chari esse studeamus.

Diebus igitur septem elapsis, cùm adhuc in carcere sancti detinerentur, Dux redijt Casaream. Cùmque Sebasten ingressus esset, atque in tribunali vnà cum Præfecto confedisset, octauo die sanctos in iudicium adduci imperauit. Eos autem in via sanctus Cyrion sic adhortabatur: Fratres, nè timeamus. Nōne cùm essemus in prælio, Deum inuocauimus, & opitulatus est nobis, & vicimus? Memoria repetite, cùm manus confereremus in magno prælio, & reliqui omnes se fugæ dedissent, & nos in hostium medio soli quadraginta relictis essemus, Deo cum lachrymis supplicasse, eiusque auxilio partem ipsorum occidisse, partem ita profligasse, vt nemo ex nobis in tanta turba vulneraretur. Nunc autem tres sunt, qui nos oppugnant, Satanas, Dux, & Præfectus. Immo verò nos vnus tantum hostis persequitur, qui nō perspicitur. Vnus ergo quadraginta superabit? Absit. Id, quod semper fecimus, nūc etiam nobis faciendū existimo, vt ad Deum confugiamus. Hoc nobis opitulante, nec carcer nos lædet, nec tormenta, nec vincula. Nōne semper institutum hoc obseruauimus, vt prælium ineuntes, psalmum hunc diceremus: Deus, in nomine tuo saluum me fac, & in virtute tua iudica me: Deus, exaudi orationem meam, auribus percipe verba oris mei? Nunc item psalmum hunc dicamus, & exaudiet nos Deus atque adiuuabit. Hunc igitur psalmum, dum ad tyrannos ducerentur, pronuntiabant. Omnes autem ad spectaculum concurrebant.

Verum cùm ad Ducis & Præfecti præsentiam essent constituti, Dux, oculis in eos defixis: Isti cogentur, inquit, vt ad maiores honoris gradus velint conscendere? Et ad illos cōuersus: Maximas, inquit, à me dignitates & plura, quàm alij munera percipietis. Vobis iam datur optio, vt vel deis sacrificantes, maxima dona & maiorem dignitatem consequamur.

Cōstans re-
sponsum
martyrium.

Psal. 90.

Mat. 10. 24.

Serpentina
vox.Contēnitur
à sanctis.Ducitur in
custodiam.

Psal. 53.

Blāditur, vt
fallat: ter-
ret, vt fran-
gat.

consequamini: vel si id facere recusabitis, honore militari priuemin, & supplicij statim afficiamini. Candidus: Aufer, inquit, nobis non solum militiæ honorem, sed etiam ipsa corpora. Nihil enim Christo præstātius, aut magis præclarum existimamus. Tunc Dux imperauit, vt ora sanctorum lapidibus percuterentur. Candidus autem, O dux, inquit, tenebrarū, & totius magister iniquitatis, aggredere id facere, & videbis supplicij tuū. Tunc Dux dentibus frendens, ad ministros ait: O serui pessimi, cur celeriter non facitis imperata? At illi, sublatis lapidibus, mutuis sese ictibus percutiebāt. Sancti verò milites, re perspecta, confirmabantur. At Dux indignatione atque ira percitus, arrepto lapide, vt vnum è sanctis militibus percuteret, eum in faciem Præfecti cōiecit, & rotum illi os contriuit. Tunc sanctus Cyrius ait: Qui oppugnabant nos, afflicti sunt ipsi, & ceciderunt. Verè gladius eorum intret in corda ipsorum, & arcus eorum confringantur. Per deos, inquit Præfectus, præstigiæ aliquæ præceserūt. At sanctus Dominus: Per Christum, inquit, Deus præcessit. Ora enim vestra impudentia, quæ aduersus filium suum loquuntur iniquitatem, impleuit confusione. Nonne erubescis, ebrie tenebricosæque diabole, & ab omni veritate aliene, qui scandala seminas? Tu caput es diaboli, Agricolaë, & Dux, qui tecum est, furoris caudā obtinet. Ambo estis satana ministri. Nihil vos mouet primum experimentum tormentorum, alterum aggredimini. Ministri verò: O dementes, inquit, & ab omni deorum beneuolentia remotissimi, cur dijs nō immolatis? Nos, inquit sanctus Cyrius, per Iesum Christum, in spiritu sancto, Deum vnum colimus, & certaminis nostri curriculum alacri animo conficere festinamus, vt fraude vestra deuicta, coronas accipiamus immortalitatis. Tunc eos Dux in carcerem iussit abduci, vt quid de illis agendum esset, consideraret.

Psal. 36.

Reducuntur
in carcerē.

At illi, cum in carcerem essent conclusi, psalmum illum canere cœperunt: Ad te leuavi oculos meos, qui habitas in cælis. Ecce sicut oculi seruorum in manus dominorum suorum, ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum, donec misereatur nostrū. Et quæ sequuntur. Quia quidem precatione persoluta, Saluatoris vocem, qui se illis perspicendum præbuit, exaudiērun ita dicentis: Qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, viuet. Confidite, tormenta ipsorum nolite timere. Celeriter enim prætereunt.

Psal. 122.

Iohan. 11.

Paululum sustinet, legitime certate, vt coronemini. Hac illi consolatione Christi confirmati, noctem transegerunt. Sed cum dies illuxisset, tyrannorum iussu è carcere in eorum conspectum adducti: Facite, inquit, quod vobis lubet. Nos enim Christiani sumus, nec idola volumus adorare. Diabolus autem dextera manu gladium, sinistra verò draconem tenens apparuit, & in aurē Agricolaë dixit: Meus es, pugna. Tum Præfectus imperauit, vt funibus omnes vincti in lacum traherēt. Est enim apud Sebasten lacus, in quo magna est aquæ copia. Et quo tempore sancti Martyres cruciabantur, vehemens erat frigoris vis. Nudi igitur in medio lacu sunt constituti, cum hyems esset, & diei hora acerbissima. Iam enim vesper apperebat. Porro custodes vnā cum carnifice relicti sunt, qui illos obseruarent. Erat autem in propinquo balneum, cui ignem subiecerunt, vt si quis vellet deficere, posset ad illud transfugere.

Mirentur
in stagnum.Vide suppli-
cij acerbita-
tem.

Habac. 3.

Psal. 148.

Hora noctis prima Sancti frigore cruciabantur, & corpora illorum disrumpebātur. Verum cum vnus eorum, frigoris impatiens, ad balneū transfugisset, simulac calorem attigit, dissolutus est & animam egit. At reliqui Sancti transfugam conspicati, vno omnes ore, atque vna voce dixerunt: Nē in fluminibus irascaris Domine, neque sit in fluminibus furor tuus, aut in mari indignatio tua. Qui enim à nobis defecit, tanquam aqua effusus est, & discripta sunt omnia ossa eius. Nos autem à te non deficiemus. Viuificabis nos, & nomen tuum inuocabimus, quem laudant omnes res procreatæ, dracones & omnes abyssi, ignis, grando, nix, glacies & spiritus procellarum: qui ambulat super mare, tanquam super terram, & æstuantis impetus nutu manū tuæ mitigas atq; demulces. Et nunc idem es, Domine, qui precantem Iacob, & fratris Esau minas fugientem exaudiisti, qui Ioseph adiuuisti & conseruasti, qui Mosē edentem signa atque prodigia in Aegypto aduersus Pharaonem & populum ipsius, diuidentemque mare, & populum tuum in deserto ducentem exaudiisti. Qui sanctos Apostolos tuos audiuisti, nos item audi, Domine, Nē demergat nos aquæ procella, néve absorbeat nos profundum, quoniam pauperes facti sumus valde. Adiuua nos, Deus Saluator noster, quia stetit in profundo maris, & tincti sunt pedes nostri in sanguine nostro. Onere nos leua, & aëris acerbiteratē mitiga, Domine Deus noster. In te sperauimus, & non sumus confusi. Intelligent omnes, nos ad te clamasse, & fuisse seruatos.

Circiter tertiam noctis horam, Sol eos circumfulsit ita calidus, vt est in æstate, frigusque

gusque dissoluit, & aquam calidam reddidit. Custodes autem somno detinebantur, & solus clauicularius vigilabat: qui cum illos precantes audiisset, cogitaretque, quomodo is, qui ad balneum profugerat, statim propter calorem interisset, illi vero tanto in rigore frigoris adhuc viuerent: cumque lucem circum illos cerneret, sublati in celum oculis, ut videret, vnde illa lux proveniret, conspexit coronas numero nouem & triginta super Sanctorum capita descendentes. Considerabat autem, qui fieri posset, ut cum essent quadraginta, vna corona deficeret, & intellexit, eum, qui ad balneum transfugerat, ab eorum numero excludi. Itaque custodibus excitatis, & proiectis vestimentis suis, in conspectu ipsorum insilijt in lacum, magna voce clamans, ac dicens: Ego quoque Christianus sum. & in medio sanctorum militum consistens: Domine Deus, inquit, in te credo, in quem & hic crediderunt, me ad numerum ipsorum ascribe, & dignum effice, ut pro te cruciatus tormenta que sustineam, atque ira probatus inueniar.

At diabolus victus, & in hominis speciem mutatus, genua sua manibus completens, coram omnibus vociferabatur: Vae mihi, inquit, a sanctis viuis superatus sum, & factus sum omnibus derisui. Non habui socios ac ministros vnanimes: neque enim victus fuisset. Quid reliquum est, nisi ut meorum principum animos conuertam, & Sanctorum corpora comburam, in fluuiumque proieciam, ne reliquiae ipsorum reperiantur? Sanctus autem Cyrion: Quis, inquit, deus magnus, sicut Deus noster? Tu es Deus, qui facis mirabilia. Eos enim, qui contra nos erant, pro nobis stare fecisti, & imminutum quartae decadis numerum expleris, & satanam confudisti. Et canere coeperunt: Salua nos, Domine, quia defecit Sanctus.

Mane autem cum impij Tyranni venissent, & clauicularium cum sanctis reperissent, a militibus quaesierunt, quamnam te perfecta adductus id effecisset. Milites autem responderunt: Nos graui somno oppressi detinebamur, cum ille, qui tota nocte vigila- uerat, repente nos excitauit. Et circum milites ingens lumen adspeximus. Ille vero statim, vestimentis suis abiectis, ad eos desilijt, clamans & dicens: Ego quoque sum Christianus. Tunc Tyranni furore permoti, iusserunt eos victos ad ripam trahi, baculisque crura eorum confingi. Vnius autem eorum mater Sanctorum animos confirmabat, Filius enim ipsius erat omnium natus minius. Quamobrem metuebat, ne vi tormentorum in certamine se minus fortiter gereret. Itaque defixos in eum oculos perpetuo tenebat, manibusque protentis, dicebat: Fili dulcissime, paululum adhuc perfer, ut perfectus sis. Ne timeas, fili: Ecce enim Christus adest adiutor tibi. At Sancti, dum disrumperentur, atque animas agerent, dicebant: Anima nostra, sicut passer, erepta est de laqueo venantium. Laqueus contritus est, & nos liberati sumus. Adiutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit caelum & terram. Et omnes dicentes, Amen, animas Deo reddiderunt. Sed filius ille, quem mater cohortabatur, nomine Meliton, adhuc spirabat. Iusserunt autem Tyranni, ut sanctorum corpora palustris imposita ad fluminis ripam veherentur, relicto iuvene, quem adhuc viuere existimabant. Sed mater, quae filium solum relictum cernebat, reiecta imbecillitate muliebri, virilemque animum acrobatur assumens, humeris suis filium imposuit, & strenue plaustra sequebatur. Iuuenis autem, dum gestaretur a matre, latus animam efflauit. Mater vero plaustra iam consecuta, super illa filium proiecit. Constructa autem incensa que pyra, Sanctorum corpora combusta sunt.

At Tyranni sese mutuo conspicientes, dixerunt: Si reliquias istas ita reliquerimus, eas tollent Christiani, & mundum vniuersum complebunt. Agere igitur ipsas in flumen proieciamus. Quo facto, reliquiae nihil a flumine sunt imminutae. Sed tertio post die ciuitatis Episcopo Petro per visum Martyres aperuerunt, quo in loco reliquiae seruarentur. De nocte, dicentes, veniens e flumine nos educito. Adhibitis igitur Episcopus clericis viris religiosis, ad fluminis ripam accessit. Et ecce reliquiae sanctorum in aqua, tanquam stella, fulgebant. Et locus, ubi residebant, ab ipso lumine indicabatur. Assumptas igitur inde sanctorum Martyrum reliquias, in loculis asseruauerunt. Sic illi, qui decertauerunt, & coronati sunt in Christo, stellarum instar, in orbe lucent. Deo crediderunt, Christum confessi sunt, spiritum sanctum non abnegauerunt, in Christo gloriam acceperunt, vitae monumentum relinquentes ad salutem omnium, qui credunt in patrem, filium, & spiritum sanctum. Passi sunt autem sancti Martyres quadraginta, VII. Idus Martij, Licinio Imperatore, immo vero Domino nostro Iesu Christo regnante: Cui gloria & imperium in secula seculorum, Amen.

DE INVENTIONE SACRARVM RELIQVIA-
RVM HORVM BEATORVM XL. MARTYRVM,

ex Sozomeni Hist. Ecclesiast. lib. 9. cap. 2.

Sanctorum
40. militum
reliquie vbi
asseruatae.

Vlier quaedam Eusebia nomine, haereseos Macedonianae ministra, domum & hortum habebat extra moenia ciuitatis Constantinopolitanae, & sanctas reliquias hic asseruabat quadraginta militum, qui apud Sebastiam Armeniae tempore Licinij martyrium fecerant. Ea cum esset moritura, locum hunc reliquit monachis, sibi in religione conformibus, & eos iureiurando adstrinxit, ut se ibidem sepelirent, atque ut supra caput in sublimi loculum suum priuatim expolirent, & secum vna martyrum reliquias reconderent, ac nemini rem indicarent. Ac monachi quidem fecerunt, sicuti mandatum fuerat. Ut autem debitum cultum martyres consequerentur, & externi tamen rem nescirent, secudum datum Eusebiae iusiurandum, oratoriū sub terra construxerunt ad illius loculum: in edificio autem conspicuo superne coctis lateribus vestitū pauimentum, & ex eo descensum clanculariū ad martyres.

Diū latent
eorum sacre
reliquiaz.

Post haec Caesarius, vir ea repestate cum primis potens, qui & ad consularē & ad praefectoriā dignitatem peruenerat, defunctā vxorem suam iuxta loculum Eusebiae sepeliuit. hoc enim illis ita decretū erat, dum adhuc in viuis essent, cum & miro amore inter sese mutuo tenerentur, & in religione ac doctrina concordēs essent. Et hinc Caesario huius loci emendi data occasio fuit, ut & ipse prope vxorem sepeliretur. Praedicti ergo isti monachi aliū emigrarunt, neque tamen de martyribus quicquam indicarunt. Domo postea collapsa, terraque ac ruderibus ingestis, vniuersus ille locus exaequatus fuit, quia templum inibi magnificum Deo Caesarius ipse in honorem Thyrsi martyris aedificarat. Deus autem, ut apparet, hunc locum ita obscurare, & tantum temporis elabi de industria voluit, ut & martyrum inuentionem, & inuentricis pietatem admirabiliorem illustrioremque redderet. ea erat Imperatrix Pulcheria, soror Imperatoris. Huic enim cum tertio apparuisset admirandus ille Thyrsus, eos qui sub terra absconditi latebant indicauit, & ad se transferri iussit, ut & eiusdem loci, & eiusdem quoque honoris secum participes essent: simul & ipsi quoque quadraginta martyres, militaribus vestimentis candidis induti, semetipsos illi conspicuos fecerunt.

S. Thyrsus
ter apparet
Pulcheriae.

Item mar-
tyres 40.

Haec verò res & supra fidem, & prorsus inextricabilis esse videbatur: neque enim aut Clerici, qui hoc in loco seniores erant, quanuis saepe rogati, aut alius quisquam indicare martyres poterat. Ad extremum cunctis iam desperantibus, Polychronio cuidam presbytero, qui olim ex familiaribus Caesarij fuerat, in mentem Deus redegit istos monachos, qui hunc locum quondam incoluerant: qui quidem ad Macedonianorum clericos veniens, sciscitatur de ipsis. Omnibus autem illis iam defunctis, cum vnum duataxat superflitem reperisset, qui in hoc ipsum videbatur in vita conseruatus, ut quæsitos martyres indicaret: orabat ut diceret, cognouisset ne sanctas reliquias sub indicato loco reconditas. Sed cum eum propter datum Eusebiae iusiurandum sub detrectantem videret Polychronius, diuinam illi apparitionem, & perturbationes Imperatricis, & ipsorum desperationem commemorat. Tum ille vera confitetur esse ea, quæ Deus Imperatrici reuelarat. nam se, quia adolescentulus tum ibi sub senibus praecceptoribus ad monasticam institutus esset, certo scire martyres iacere circa loculum Eusebiae: ignorare tamen, vtrumne sub delubro, an verò alibi defossi sint, propterea quod multum temporis effluerit, & prior loci facies in eam sit mutata, quæ nunc est. Atqui, inquit Polychronius, mihi non idem accidit. Recordor enim me fortè adiuisse sepeliendam coniugi Caesarij, & ex vicina via publicam ducens, coniecicio eam iacere circa ambonem, quod est suggestum lectorum. Proinde, respondens monachus, etiam Eusebiae loculus, inquit, prope vxorem Caesarij quaerendus est: quandoquidem & viae plerumque vna erant, & post mortem se coniunctum sepulcrum habituras pactae sunt.

Cum itaque secundum haec, quæ dicta sunt, fodere, & sanctas istas reliquias inuestigare oporteret, Imperatrix facta certior opus vrgeri iussit. Effosso igitur illo circa ambonem loco, repertus fuit loculus vxoris Caesarij, sicuti coniectarat Polychronius. Paululum autem hinc distans ex transuerso stratū coctis lateribus pauimentū erat, & ad huius ambitum aequali mensura respondens tabula marmorea, sub qua ipsius Eusebiae loculus ostendebatur, & huic imminens delubrum perquam scite marmoribus leucoporphyris in-

ris inernatum. Ipsum porro oculi tegmen, velut in mensam sacram fabrefactum erat. In summo autem, vbi martyres iacebant, exiguum foramen apparebat. Adstans igitur quidam de familia Imperatoris, tenuem virgulam, quam forte habebat, per foramen immisit, & extractam naribus admonuit, & vnguentum fragrantissimum olfecit: ex quo statim tum laborantibus, tum adstantibus bona spes suborta fuit.

Inueniuntur reliquie sanctorum 40. martyrum.

Itaque cum loculum auidè aperuissent, Eusebiam inueniunt. Illud verò quod ad caput eius eminebat, in arcæ formâ celatum, proprio intus tegebatur operculo: & vtrinque ei ad labra circumdatum, plumbo conglutinatum ferrum, ipsum cōtinebat. In eius medio rursus foramen istud apparens, etiamnum manifestius declarabat intus haberi martyres. Hæc vbi annunciata essent, euestigio accurrunt Imperatrix & Episcopus ad martyrium. Tum solutis per artifices ferreis istis vinculis, confestim sine negotio operculum extractum fuit. sub hoc autem multa vnguenta, & in his pyxides argenteæ duæ repertæ sunt, in quibus sanctæ reliquie iacebant. Tunc igitur Imperatrix Deo preces gratulatorias fundebat, tum quòd se tanta reuelatione dignatus esset, tum quòd sanctarum reliquiarum inuentionem assecuta esset. Post hæc preciosissima theca martyres honoratos, iuxta venerabilem Thyrsum composuit, publica festiuitate, vt æquum erat, cum debito honore ac pompa ac psalmodijs celebrata: cui & ipse ego interfui. Atque hæc quidem sic esse gesta, testabuntur illi, qui huic festiuitati interfuerunt. omnes enim ferme adhuc supersunt, cum multo postcâ gesta fuerint, Proclo scilicet ecclesiam Constantinopolitanam gubernante.

In argenteis pyxidibus conditæ coru reliquie. Nota de theca preciosissima.

DE S. PACIANO EPISCOPO, EX CATALOGO SCRIPTORVM ECCLESIASTICORVM

S. Hieronymi presbyteri.

Pacianus in Pyrenæi iugis, Barcilonæ Episcopus, castitate & eloquentia, & tam vita quam sermone clarus, scripsit varia opuscula: de quibus est & contra Nouatianos. Sub Theodosio principe iam vltima senectute mortuus est.

9. Martij.

SANCTORVM CODRATI, CYPRIANI, DIONYSII, ANECTI, PAVLI, CRESCENTISQUE MARTYRIUM, quo affecti sunt Corinthi, Ex Simeone Metaphraste.

MNES quidem Sanctorum celebritates, si verum fatendum est, laudibus prosequi debemus, vt à nobis pro viribus exornentur: sed hanc tamen potissimum, quæ sanctorum Martyrum concursu peragitur. Deo enim ab initio consecrati, ad id, quod omnium pulcherrimū est, perueniunt. Nam cum & temporis longitudine grauitatem essent assecuti, & exquisita viuendi ratione ad pietatis fastigium peruenissent, nihil tamen à se præclare gestum, nihil laude dignum existimârunt, nisi prius sacra certamina subiissent.

10. Martij.

Sanctorum martyrum horum excellens virtus.

Itaque cum magnam magnis in rebus virtutem præstitissent, hac tamen victoria cæteras obscurârunt: immò verò apud eum, qui præmia certaminibus proponit, hac reliquas etiam illustrârunt. Declarati sunt enim martyres generosi, & Dei maximi imitatores. Ad summum igitur virtutis culmen prouecti, meritum à Deo præmium, melioremq; finem, & quæ potest in hominem cadere immortalitatem obtinuerunt. Qui enim apud Deum virtutis obtinet testimonium, is assequitur immortalitatem. Quamobrèrem Martyres ex operibus admiramur, qui virtutes amplexi, voluptatibus renunciârunt, & animos suos fortitudine armantes, omnem ignauiam repulerunt, totiq; in spem victoriæ erecti, atq; alacriter aduersa omnia perperientes, in ea, quam sibi ab initio proposuerant, pietatis ac religionis lege immobiles perstiterunt. Vbi enim præstat se fortiter gerere, quàm cum se Deus ducem præbet? Vbi satiùs est dare virtutis specimen, quàm vnâ cum Iesu Saluatore? Quæ porro dulcior corona, quàm illa, quæ nos cum præstantioribus coniungit? Ad hoc igitur signum Martyres respicientes, & ardentiore quodâ sanctæ gloriæ desiderio inflammati, rerum turpium cupiditates reiecerunt, & in virtutis atque honestatis studium incumbentes, pulcherrimum posteris exemplum ad imitandum reliquerunt. Quæ enim tempore atq; vsu sunt antiquiora, nos magis ad rerum honestarum studiū incendunt.

Meritum obtinuerunt præmium.

Virtutis & honestatis studiosi martyres.

Virtutum